

Sygn. akt II KO 10/23

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **D. Y.**

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego
tymczasowego aresztowania

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 2023 r.,

wniosku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

zawartego w postanowieniu z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn. akt II AKa 178/22

w przedmiocie przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu

p o s t a n o w i ł:

**na podstawie art. 37 k.p.k. przekazać sprawę Sądowi
Apelacyjnego w Warszawie oznaczoną sygnaturą II AKa 178/22,
do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi.**

UZASADNIENIE

Przed Sądem Okręgowym w Warszawie, pod sygn. VIII Kop 12/20, toczyło się postępowanie w przedmiocie rozstrzygnięcia o prawnej dopuszczalności przekazania D. Y. organom wymiaru sprawiedliwości Republiki Federalnej Niemiec na podstawie wydanego Europejskiego Nakazu Aresztowania. Postanowieniem z 17 stycznia 2020 r., Sąd Okręgowy w Warszawie zastosował wobec ściganej D. Y. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na łączny okres 100 dni, tj. od 15 stycznia 2020 r. do 24 kwietnia 2020 r. Następnie, postanowieniem z 4 lutego 2020 r., sąd ten uchylił zastosowany uprzednio wobec ściganej izolacyjny środek zapobiegawczy.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, w wyniku złożonego przez obrońcę ściganej zażalenia, postanowieniem z 30 marca 2020 r., sygn. II AKz 182/20, stwierdził, że tymczasowe aresztowanie D. Y., stosowane do 4 lutego 2020 r. było zasadne i w tym zakresie utrzymał w mocy postanowienie z 17 stycznia 2020 r.

W dniu 11 lutego 2021 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął wniosek D. Y. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 29 grudnia 2021 r., sygn. akt VIII Ko 13/21, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz D. Y. kwotę zadośćuczynienia w wysokości 5.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Od tego wyroku apelację złożył Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, na podstawie art. 44² pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 588 k.p.k., przedstawił akta niniejszej sprawy Sądowi Najwyższemu w celu przekazania przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu postanowienia wskazano na wyjątkowość tej sprawy w kontekście przepisów o właściwości miejscowej sądu, albowiem w postępowaniu przed sądem I instancji Skarb Państwa był reprezentowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który to w dalszym ciągu jest stroną postępowania również na etapie rozpoznania wniesionej przez prokuratora apelacji.

W ocenie wnioskującego Sądu w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie stosuje się, w oparciu o art. 558 k.p.k., przepis art. 44² pkt. 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli stroną jest Skarb Państwa, a państwową jednostką organizacyjną, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy - sąd ten z urzędu przedstawia akta sprawy sądowi nad nim przełożonemu, który przekazuje sprawę innemu sądowi równorzędnemu z sądem przedstawiającym. Regulacja zawarta w powyższym przepisie powoduje zatem, że sędziowie sądu właściwego według przepisu art. 554 § 1 k.p.k., nie mogą podejmować w sprawie żadnych czynności, gdyż są wyłączeni od rozpoznania sprawy ex lege.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Apelacyjnego w Warszawie jest zasadny. Jednakże za podstawę prawną przekazania niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu należy przyjąć art. 37 k.p.k., nie zaś odpowiednio stosowany art. 44² pkt. 1 k.p.c.

Przepis art. 37 k.p.k. pozwala bowiem na wyjęcie sprawy spod rozpoznania sądu miejscowo właściwego w razie zaistnienia przesłanki w nim wskazanej, to jest wtedy, kiedy w grę wchodzi dobro wymiaru sprawiedliwości. Ustawa nie wyjaśnia, co należy rozumieć pod tym pojęciem, niemniej w orzecznictwie przyjmuje się, że chodzi tu o konieczność eliminowania sytuacji mogących wywołać u stron lub w opinii społecznej przeświadczenie o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy

W niniejszej sprawie pojawiła się właśnie taka okoliczność, a jej istnienie należało wyprowadzić z faktu, że w postępowaniu przed sądem I instancji Skarb Państwa był reprezentowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który to w dalszym ciągu jest stroną postępowania również na etapie rozpoznania apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego.

Dlatego Sąd Najwyższy, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi.